

"Proletarec" je
delavski list za
misleče čitatelje

PROLETAREC

Official Organ Yugoslav Federation, S. P. — Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze

GLASILO
PROSVETNE
MATICE J.S.Z.

ST. — NO. 1422.

Entered as second-class matter, December 6, 1907, at the post office
at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

CHICAGO, ILL., 12. DECEMBRA (December 12), 1934.

Published weekly at
3639 W. 26th St.

LETO — VOL. XXIX.

NAPORI VLADE ZA UTRDITEV KAPITALIZMA

ROOSEVELTOV ZAUPNIK POJASNUJE 'NEW DEAL'

Temeljni namen administracije je obvarovati
sedanji ekonomski sistem, pravi Moley

Industrijalni magnati kritizirajo delavce in uni-
je, "ker se branijo kooperirati z vlado"

PROFESOR Raymond Moley je smatran za enega najintim-
nejših zaupnikov predsednika Roosevelta. Nekaj časa je
bil v njegovem kabinetu pomožni državni tajnik. Zdaj
urejuje politično revijo "Today" v New Yorku, ki je nekako
neuradno glasilo new deala. Poslednje tedne nastopa Moley v
vlogi zblíževalca ameriških industrialcev z Rooseveltovo admi-
nistracijo. Zagotavlja jih, da je sedanja vlada njihova podpora-
nica, ne pa sovražnica.

Prošli teden je pred zastop-
niki ameriške industrije v New
Yorku izjavil med drugim:

"Temeljni smoter new deala
je obvarovati kapitalizem in
razširiti priložnosti pod njim,
da bo dana vsakemu povpreč-
nemu človeku prilika pridobiti
si svoj delež kontrole nad raz-
merami, v katerih živi. Mnenja
sem danes, kakor sem bil leta
1933, da je bil ta napor za ob-
varovanje kapitalizma modro
zamišljen in pravičen."

Nato jih je zagotovil, da vla-
da ne goji socialističnih ten-
denc, kakor ji nekateri očitajo,
"kajti izid predsedniških volit-
ev leta 1932 se ne more v no-
benem oziru tolmačiti za man-
dat, ki bi dal nalogo odpraviti
kapitalizem. In končno, tudi če
bi pomenile tako pooblastilo, se
naloge ne bi moglo izvršiti, ker
ni nikakega izvedljivega nado-
metila za sedanji sistem."

Kaj hočejo kapitalisti več ka-
kor taka zagotovila! Sam pred-
sednikov zaupnik jih utrjuje v
veri, da kar administracija ho-
če, je ozdraviti sistem, katere-
ga so s svojo spekulacijsko ba-
kanalijo pripravili na bolniško
posteljo.

Končno jim je dejal, da vsa-
ko kljubovanje z njihove strani
proti naporom vlade škoduje
sistemu, o katerem mislijo, da
ga branijo.

Urednik Moley je dozdaj še
vedno govoril in pisal tako, da
je bilo v soglasju z delom in na-
meni Rooseveltovega new deala,
katerega — mimogrede o-
menjeno — je pomagal formu-
lirati. Zato on lahko ve, kaj je
bil njegov temeljni namen. V
istem govoru je dejal, da ni vzro-
ka za bojazen, da se bodo v
sedanji socialni in ekonomski
uredbi izvršile radikalne izpre-
membe, trgovski in industrijni
svet pa naj vladi pomaga, da

gospodarsko življenje čimprej
okreva.

V duhu teh Moleyjevih izja-
vanj deluje tudi Donald Rich-
berg, ki je še pred nekaj meseci
slovel za radikalca v možgan-
skem trustu. Richberg je zdaj
glavni funkcionar v NRA.

Za Molejem je govoril na
omenjeni konferenci industrial-
cev C. L. Bardo, predsednik a-
meriške zveze tovarnarjev, ki
je dejal, da medtem ko indus-
trialci s predsednikom in nje-
govo administracijo vneto so-
delujejo, mečejo delu za okre-
vanje gospodarstva polena pod
noge unijske, ki ne samo da od-
klanjajo kooperirati, ampak s
stavkami in nasilji podirajo,
kar drugi grade.

Krize in vsega hudega so to-
rej koncem konca krivi delavci,
oziroma njihove unijske, kar bi
bila morda smešna trditev, če
se je ne bi oprijemali čezdalje
bolj tudi v — Washingtonu.

To, kar je industrialcem raz-
lagal Raymond Moley, za so-
cialiste ni senzacija, ker smo
vedeli od vsega začetka, da je
new deal le poteza za rešitev
kapitalizma, presenetil pa je ti-
ste liberalce, ki so bili prepri-
čani, da ima Roosevelt iskren in
trden namen uvesti gotove so-
cialistične navdahnjene eko-
nomske reforme in jih spraviti
skozi pod kako milo označbo
pri zadnjih vratih.

Zdaj so se lahko že tudi naj-
večji naivneži uverili, da je de-
mokratijska stranka tudi pod
Rooseveltom in njegovim mož-
ganskim trustom nič drugega
kakor kapitalistična stranka, ki
si na vse pretege prizadeva ote-
ti sistem izkoriščanja in prid
poslednjega razreda. Slična je
sedanji socialni in ekonomski
uredbi izvršile radikalne izpre-
membe, trgovski in industrijni
svet pa naj vladi pomaga, da

Večanje zmede v političnih odnošajih

Znak "prosperitete"!
Povprečna plača je
"že" \$19.05 na teden

Prosperiteta se nedvomno vra-
ča. Saj so kapitalistični časopisi
poslednje tedne polni vesti o so-
glasju med vlado in kapitalom,
kar dovaja med njima do čimtes-
nejše kooperacije. In posledica
tega je "boljši business". Ne po-
vedo pa, da trgovine vtržijo vi-
šje vsote ne da bi delavci več ku-
porali, kajti razlika v vsotah je
napravilo zvišanje cen. Tako je
šel navidežno večji delavčev za-
služek za višje cene.

V 104 industrijah, katere vpo-
slujejo dve tretjini ameriških
delavcev, je bil povprečni teden-
ski zaslužek septembra to leto
\$19.05. Ta povprečnost vključuje
vse dobro plačane bosse, razne
načelnike in veščake, dočim je
povprečna plača velike večine de-
lavcev v resnici manj kot \$17 na
teden.

Ta "sijajni" povprečni zaslu-
žek je računat na podlagi stalne
zaposlitve.

Eksekucije so odgovor
sovjetske vlade na
umor Sergija Kirova

Atentator Leonid Nikoljeff,
ki je dne 1. decembra ubil v
Leningradu visokega sovjetske-
ga politika in voditelja Sergi-

SERGIJ M. KIROV

ja Maronoviča Kirova, je na-
redil opozicionalcem slabo
uslugo, kajti na ta atentat je
odgovorila sovjetska oblast z
mnogimi aretacijami in ekse-
kucijami. Do 5. decembra je
bilo usmrčenih 65 oseb. Precej
komunistov je bilo odstavljeno
iz uradov in vodstvo ob-
ljublja novo splošno čiščenje.

Pogreb Kirova se je vršil 6.
decembra v Moskvi z velikimi
svečanostmi. Udeležili so se ga
skoro vsi člani sovjetske vlade
in diktator Josip Stalin, kate-
remu je bil ubiti Kirov v veli-
ko pomoč in oseben prijatelj.
Kirov je bil star 46 let. V re-
volucionarnem gibanju je bil
tri desetletja.

Soc. zmage v Kanadi

V mestu Winnipeg, Kanada,
je bil izvoljen za župana socia-
list John Queen. Dobil je 26,
555 glasov, njegov nasprotnik,
skupni kandidat meščanskih
struj, pa 26,313. Winnipeg je
tretje največje mesto v Kanadi.

Socialistični glasovi v
Marylandu

Iz končnega uradnega izka-
za glasov je razvidno, da je do-
bil socialistični kandidat za go-
vernerja 6,787 glasov, pred
dvema letoma pa 4,178. Komu-
nisti so jih dobili v Marylandu
letos 800 in SLP 719.

50 ubitih v stavkah

V času new deala je bilo v
tej državi ubitih v stavkah pet-
deset oseb in 200 nevarno ra-
njenih.

MILITARIZIRANJE OTROK V ITALIJI

Vsa vzgoja v Italiji mora temeljiti na armadi. Militaristični pouk za
otroke je obvezen in učitelji morajo biti v vojaških uniformah ter izveščati
navdušeni vojaki.

Socialistična eksekutiva za skupno politično akcijo

Mnoge unijske za delavsko stranko. — "Enotna
fronta" s komunisti odložena.

Eksekutiva soc. stranke je
na svoji seji 1.-2. decembra v
Bostonu odklonila proposicijo
komunistov za takozvano "e-
notno fronto", sprejela pa je
predlog, da smejo delovati s
komunisti v zadevah skupnega
značaja lokalne socialistične
organizacije, posebno v obram-
bi civilnih svobod. Vsako
tako skupno akcijo pa mora o-
dobriti eksekutiva soc. stranke
v lotenih državah.

V razpravi o možnostih za
zgraditev skupne delavske
stranke je bilo poudarjeno, da
se je izreklo zanjo že mnogo
unij, ki reprezentirajo skupno
20 odstotkov strokovno orga-
niziranega delavstva, toda te
unijske ne bodo šle v politično
stranko skupno s komunisti,
ker je taktika komunistov v
unijah bila in je destruktivna.
Socialistična stranka si torej
lahko izbira ali med unijami,
v katerih si je v prešlih par le-
tih s svojim iskrenim delom
pridobila velik ugled, ali pa se
naj izolira iz velikega delav-
skega gibanja s komunisti
vred.

Vprašanje takozvane "e-
notne fronte" s komunisti bo pre-
loženo prihodnji konvenciji
soc. stranke, da določi o tem
za vso stranko definitivno sta-
lišče.

Medtem bo socialistična
eksekutiva delovala za zdru-
ženje unij in farmerskih-de-
lavskih političnih organizacij
v enotno stranko, kajti čim se
te skupine zedinijo za enoten
program, postanejo takoj veli-
ka politična sila z najboljšimi
priložnostmi za velikanski raz-
mah svojega gibanja.

Eksekutiva je dalje sklenila
mobilizirati socialiste za delo
v unijah, kar bo v prid unij in
socialistične stranke. Za na-
čelnika te kampanje je dolo-
čen Paul Porter.

Glavni tajnik Clarence Sen-
ior je poročal, da je sociali-
stična stranka lani napredova-
la za 5,500 članov.

Kadar ste v pomenkih s pri-
jatelji in znanci, omenite jim
Proletarca, kajti tudi to je
agitacija zanj.

Program k uspehom

Eksekutiva JSZ je na svoji prošli seji dne 7. decembra
sklenila apelirati na vse klube JSZ, da naj organizirajo v tem
in v prihodnjem mesecu agitacijsko delo tako, da bodo uspehi
čimvečji. Eksekutiva se zanaša na vse člane in članice, da
bodo sodelovali pri tem delu, kajti le s kooperacijo vseh bo
rezultat agitacijskih tednov res ugoden.

Agitacijsko delo, v katerem se naj članstvo te tedne kon-
centrira, vključuje sledeče glavne točke:

1. Razpečevanje Ameriškega družinskega ko-
ledarja, ki je bil razposlan ta teden.
2. Pridobivanje novih naročnikov Proletarcu
in iztirjavanje poteklih naročnin.
3. Pridobivanje članov ter članic klubom JSZ
in mladinskim odsekom.
4. Zbiranje prispevkov v agitacijski fond JSZ
in "Proletarca".
5. Širjenje socialistič

PROLETAREC

List za interese delavskega ljudstva.

Izhaja vsako sredo.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze.
NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00;
za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za pričetek v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc.
Established 1906.

Editor.....Frank Zaitz
Business Manager.....Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:
United States, One Year \$3.00; Six Months \$1.75;
Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3639 W. 28th St., CHICAGO, ILL.
Telephone: Rockwell 2864.

Upton Sinclair v kampanjah

Norman Thomas piše o Upton Sinclairju med drugim:

"Kadar vam Upton Sinclair ali kdo njegov prijatelj očita omenja, da največ, kar je kdaj dobil glasov na socialistični listi, je bilo od 50 do 60 tisoč, dočim jih je dobil na demokratskem tiketu 900.000, mu lahko upravičeno odvrnete, da kadar je bil kandidat socialistične stranke, ni hotel agitirati v kampanji, med tem ko je bil v agitaciji za svojo kandidaturu na demokratskem tiketu izredno energičen, ker je mislil, da ima priliko biti izvoljen.

"Dokler je bil socialist, mi je velikokrat dejal, da je on v volilnih kampanjah slab delavec. Ko pa je postal kandidat demokratske stranke, je dokazal nasprotno."

Slepomišenje z ustavo

Trust elektrarn je organiziral ogromno propagando proti javnemu lastništvu in zdaj najbolj proti vladni konkurenci s privatnim businessom. Napoti mu je posebno TVA (Tennessee Valley Authority), kjer gradi vlada velike jezove in elektrarne, ki bodo v stanju oskrbovati električni tok daleč naokrog po nižji ceni kakor sedaj privatne družbe, kljub temu se bo vladi podvzetje izplačevalo.

Trust je proti tej vladni kršitvi "ustave" prišel s tožbo in si najel za advokate visoke demokratske politike, ki naj bi s svojim velikim vplivom proglasili vso TVA za protustavno podvzetje.

In res, advokati, med katerimi je tudi demokratični prvak Newton Baker, so že ugotovili, da kongres ni imel pravice ustanoviti TVA na način kot je storil, kajti ustava zvezni vladi ne dovoljuje upropaščati "privatno svojino".

Ako bo hotela Rooseveltova administracija res kaj storiti za svoj New Deal, bo imela mnogo posla, da užene od privatnih interesov kupljene demokrate, katerim so ljudske koristi na jeziku samo v času, kadar se želijo za glasovi "svojih dragih volilcev".

Očitno je, da bo v tej borbi New Deal podlegel.

"Saj socialisti ne morete nič napraviti?"

Delo, ki ga vrši socialistično gibanje v tej deželi, je skrajno oteženo, ker so kapitalisti vzgajali ljudstvo v tolikšni mržnji proti njemu, da je zaslepila razum.

Milijone in milijone volilcev glasuje v prid izkoriščevalcev, potem pa očita socialistom, da ne morejo "ničesar napraviti!"

Ako bi zidarjem kdo ponoči podiral zid, ki ga postavijo čez dan, mar bi bilo pametno, ako bi jim očitali nezmožnost in bi jim rekli: "Čemu se mučite, saj vidite, da ne morete ničesar napraviti!"

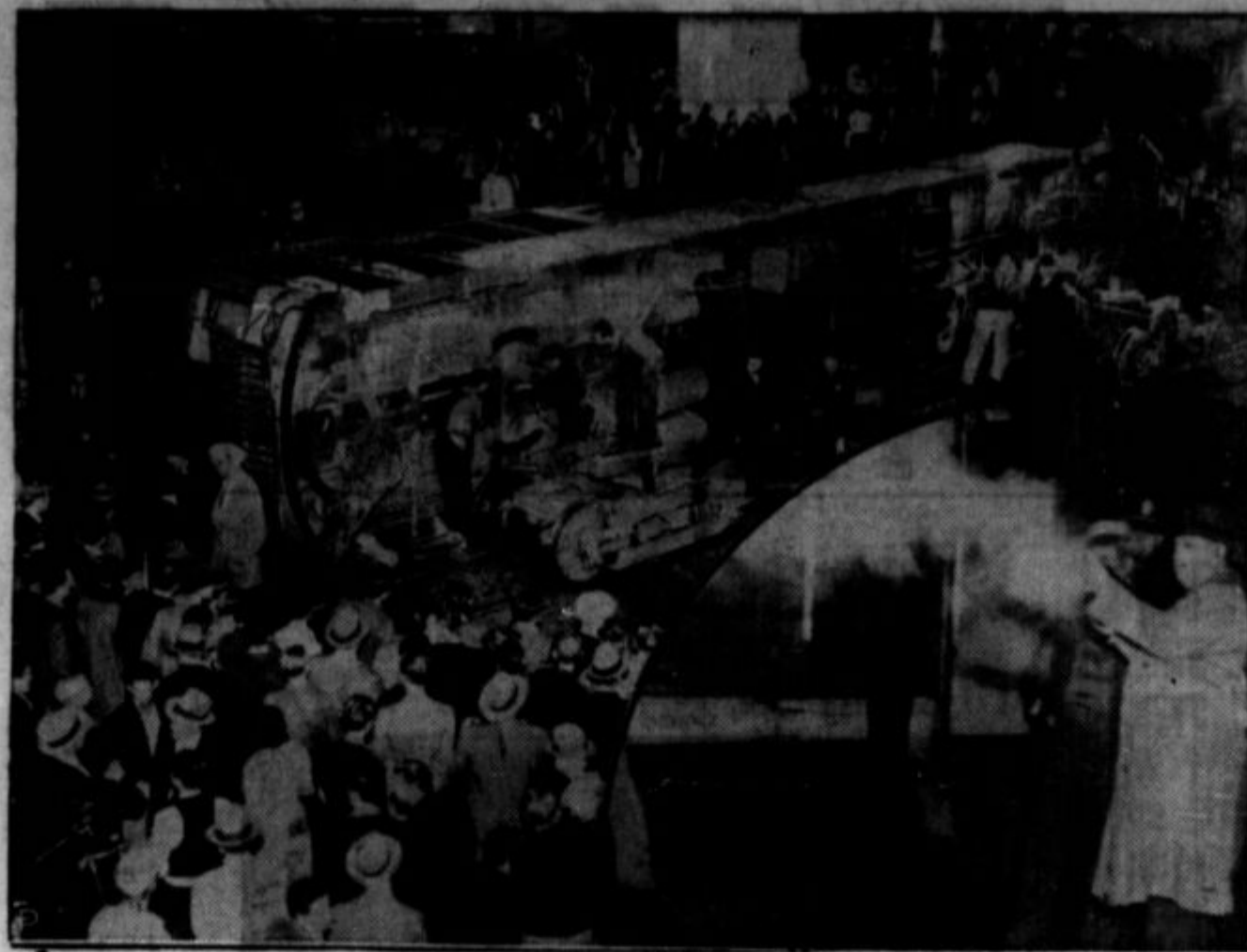
Ljudje, ki volijo in se navdušujejo za demokrate in republikance, so slični zlikovcem, ki podirajo zid pravim zidarjem.

Profit, darovi in karakter

Harold L. Stuart, špekulant na čikaškem La Salle streetu, je financiral v prejšnjih petindvajsetih letih Insullova delniška in bondna podvzetja z vsoto okrog dve milijardi dolarjev. To se pravi, H. L. Stuartova bondna firma je prodala za tolikšno vsoto Insullovih delnic in bonдов, jih kupila in znova prodala, njen dobiček pri Insullovih delnicah pa je znašal le en odstotek ali samo dvajset milijonov dolarjev, je dejal Stuart pred poroto in izjavil, da se za polome ne smatra v ničemer krivim.

To je tisti H. L. Stuart, za katerega je prišel na isti obravnavi kardinal Mundelein in izjavil, da je Stuart poštenjak in vzoren karakter. Temu istemu Stuartu je papež podelil red Pija IX., torej najvišji red, ki ga more dati cerkev nekatočanu, zato ker ji je Stuart prispeval visoko vsoto za zgraditev jezuitskega kolegija za propagando v Rimu.

PRIZOR IZ STAVKE V LOS ANGELESU

Na sliki je kara ulične železnice, ki so jo prevrnili izšla koncem novembra. Spodaj na desni so policaji, ki stavkarji. Stavka uslužbencev cestne železnice se je pri- spuščala v množico stavkarjev plinske bombe.

VTISI Z AGITACIJE PO NAŠIH NASELBINAH

Piše Nace Zlemberger

(Nadaljevanje.)

Dne 11. junija je prišel pome s svojim avtom s. Plahtar, da me pelje v Farrell, Pa. Plahtar je fin dečko, "bečlar" kakor jaz. Oglasil se je na mojem stanu že zgodaj v jutru. "Na razpolago sem ti, peljem te kamor hočeš na agitacijo," mi je dejal. Je navdušen prijatelj "Proletarca". Po poklicu je zidar. V Nilesu, O., si je kupil bolj na samotnem kraju loto, si sezidal garažo in zraven malo kočico z eno sobo, ki je njegov stan. Njegov avto, Fordovega modela, z dvema sedežema je že veliko prevozil po Ameriki. Plahtar je bil z njim že v Californiji in v mnogih drugih krajih. Nekoliko je šepal, toda je vozil še vedno dobro in brzkone je tudi danes še v službi. Sedla sva v ta avto — toda kaj naj storimo z našim opernim pevcom Frank Petavsom iz Little Fallsa, ki me je spremljal? Zada- j je prostor — je rekel Plahtar, pa smo ga dali "na suro". Plahtar je dober sofer. V 17 milj oddaljeni Farrell smo kmalu dospeli in se ustavili v sredini naselbine. Z agitacijo nismo odlašali.

Dobro je pri tem omeniti nekaj besed o Farrellu. To je naselbina železne industrije. Bliznja ali sosednja naselbina je Sharon. Tukajšnji Slovenci dom je lepo poslopje. Zelo številno so naseljeni tu Hrvati, ki se v politiki zanimajo največ za stari kraj — lahko rečem, da bolj, kakor pa smo se ameriški Slovenci med svetovno vojno. Tukaj imajo Hrvati politične postojanke — toda ne za politiko v Ameriki, ampak za borbo v prid neodvisnosti Hrvatske. Po atentatu na kralja Aleksandra so ameriški listi omenjali tudi Youngstown in Farrell ter Sharon. Vsi trije kraji so blizu skupaj in po trditvi Madžarske so Hrvatje v teh treh naselbinah na javnem shodu in na tajnih sestankih obsodili jugoslovanskega kralja v smrt.

Neglede na take trditve lahko ugotovim, da so tu razmere silno mizerne, med maso vlada velika duševna praznота in to bedno ljudstvo begajo pustolovci s starokrajsko politiko! "Radnik" je to precej razširjen, toda v tekmi s temi pustolovci se tudi "Radnikovci" navdušujejo za neodvisno hrvatsko domovino in sklepajo patriotske resolucije.

V tej naselbini, v kateri je tudi klub JSZ, ki ga bom omenil pozneje, smo torej pričeli brez posebnega optimizma z agitacijo za nove naročnike in z iztirjavanjem potočlih.

"No, ne bomo naročili." Tako smo čuli skoro povsod. Drugi pa so rekli, da se jim naj ga ustavi, ker so slabi časi; ni denarja; pri nas nič ne čitamo, smo že prestari; itd. V neki slovenski prodajalni se je žena

precej hudovala, češ, zakaj pa list še pošiljajo, saj je naročnina vendar potekla in pri nas ni časa čitati, ker imamo business". Plačala je potekle številke in list sem ustavil, čeprav sem bil iz urada delegiran dobivati Proletarcu nove naročnike, ne pa jih črtati.

Nato smo se ustavili pri Johnu Novaku. Samo soproga je bila doma in po kratkem ugovarjanju je naročnino obnovo- vala. Pripravila je nam trem kosilo in postregla s pijačo. V starem kraju je bila pevka v cerkvenem zboru. Ima tri hčerke in sina — vsi pevci. Vsa Novakova družina je v pevskem zboru Slavec v Sharonu. Kako ta zbor zdaj uspeva, mi ni znano. Upam, da dobro.

Pri Novakovih smo se zabavali precej časa. Ona in njena 11-letna hčerka sta peli in naravno, da se je navdušil tudi naš baritonist Petavs ter zapel svoji dolgi dve pesmi.

Uvidel sem, da ne bo naročnikov, ako bom le sedel v veseli družbi in sem moral izjaviti svojo željo za nadaljevanje poti. Odpeljali smo se h klubovemu tajniku s. Louisu Godinu na East Sharon Rd. Rad bi bil tudi on šel z nami, da nam bi pokazal, kje žive rojaki, a vsled bolezni ni mogel. Godinu smo želeli skorajšnjo povrnitev zdravlja in se poslovili.

Tudi klub JSZ v tem kraju je zbolel. Godina se mu vsled svojega stanja ni mogel posvetiti, drugega pa tudi ni bilo, ki bi imel voljo napraviti iz tega kluba močno postojanko. In tako je postal klub popolnoma pasiven.

Obiskali smo blaginjska društva št. 262 SNPJ Antona Valentinčiča. Bil je pobit na nogi in čakal, da ozdravi. Po pojasnjenju našega obiska se je naročil na Proletarca.

Ko sem uvidel, da bi bil nadaljni trud v Farrellu zaman, smo se spet naložili na Plahtarjev avto in se odpeljali v Sharon. (Dalje prihodnjici.)

'Kračanska pravica' v Avstriji končno 'osvobodila' Karl Seitzja

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Obiskali smo blaginjska društva št. 262 SNPJ Antona Valentinčiča. Bil je pobit na nogi in čakal, da ozdravi. Po pojasnjenju našega obiska se je naročil na Proletarca.

Ko sem uvidel, da bi bil nadaljni trud v Farrellu zaman, smo se spet naložili na Plahtarjev avto in se odpeljali v Sharon. (Dalje prihodnjici.)

Taka je "svoboda", ki jo u- živa po "oprostitvi" Karl Seitz.

Izčrpek zapisnika redne seje odborov JSZ dne 8. nov. 1934.

Prisotni Filip Godina, D. J. Lotrich, F. A. Vider in F. Zaitz od eksekutive. Peter Bernik od nadzornega odbora. Alice Artach, Vinko Ločnikar in Angela Zaitz od

E. ZOLA:

RIM

Poveljeni ETBIN KRISTAN

(Nadaljevanje.)

Medtem ko je zajtrkoval, je prišla Viktorina, ki, hkrati in delavna kljub svoji obupanosti, ni bila šla v posteljo, ter mu je povedala dogodke noči in jutra. Donno Serafino je tako mučila skrb za dostojnost, da je že enkrat poizkusila ločiti mrljica. Ta gola žena, ki je v smrti tako trdno objemala razgaljenega moža, je zalila vso njeno sramežljivost. Ali bilo je že prepozno; trupla sta že odreeneli, in kar se ni bilo storilo prvi hip, se ni moglo zgoditi zdaj brez strašnega onečaščenja. Ljubavna vez je bila tako močna, da bi jima bili morali raztrgati meso, polomiti kosti, če bi ju bili hoteli ločiti. In kardinal, ki že prej ni dovolil, da bi se motilo njiu spanje, njiu večna zveza, se je skoraj sprl s sestro. Pod njegovo duhovniško obleko se je zopet zbudil sin njegovega plemena, ponosen na nekdanje strasti, na lepo, silno ljubav, na lepe sunke z bodalom. Obitelj, ki je imela dva papeža in velike vojskovodje, so proslavili tudi veliki ljubavniki, je dejal. Nikdar ne dovoli, da se kdo dotakne tih otrok, ki sta bila tako čista v svojem bolestem življenju in ju je združil le grob. On je gospodar v palači. Zavili ju bodo v eno plahto, zaprli v eno krsto. Verski obred opravijo v sosednji cerkvi S. Carlo, kjer ima kardinalski naslov in kjer je tudi gospodar. Če bo treba, pojde do papeža. In tako mogočna je bila njegova glasno izrečena želja, da se ji je moralo vse v hiši ukloniti brez geste in brez glasu.

Nato se je donna Serafina bavila z zadnjo toaletto mrtvece.

Sega je zahtevala, da je bila pri tem tudi družina navzoča; Viktorina, najstarejša in najbolj ljubljena služkinja, je pomagala obitelji. Zadovoljiti so se morali s tem, da so zavili mrtva ljubimca najprej v Benedetino razpuščene lase, v te dišeče, goste, dolge, kraljevskemu plašču podobne lase; potem so ju ogrnili z belo svilnato, pod vratom stegneno mrtvaško rjuho, ki je napravila v smrti eno bitje iz njiu. Tedaj je kardinal zopet zahteval, da ju odnese v negove prostore in položi na sredi prestolne dvorane na oder, da se izkaže zadnja čast zadnjima njiu imena, tragičnima zaročencema, s katerima se vrača nekaj silna slava Boccanerovih v zemljo. Tej zahtevi se je itak donna Serafina takoj vdala, ker se ji ni zdelo spodobno, da bi kdo videl njeno nečakljivo bodisi mrtvo, v tej sobi, na postelji mladega moža. Prirejeni opis dogodkov se je raznašal; pripovedovali so o nenadni smrti Darija, ki ga je nalezljiva mrzlica pobrala v kratkih urah, o blazni boleti Benedete, ki je izdihnila na mrtvecu, ko ga je bila zadnjikrat objela, o kraljevskih časteh, ki jima jih izkazujejo, o lepi mrtvaški svatbi, katero ima pripravljajo, ležečima na mrljiški postelji. Ves Rim, presunjen od te povesti o ljubezni in smrti, bo govoril štirinajst dni le o tem.

Pierru se je mudilo, da bi zapustil to nesrečno mesto, kjer je moral pustiti zadnje pene svoje vere, in najrajši bi se bil odpeljal še tisti večer na Francosko; ali počakati je hotel še na pogreb in zato je odgodil svoj odhod na prihodnji večer. Ves dan bo še tukaj, v tej propadajoči palači, pri tej mrtvi ženi, katero je ljubil, pa se bo trudil, če ne bi našel v globlini svojega praznega srca kaj molitev zanjo.

Ko je prišel dol v prvo nadstropje in stal pred kardinalovimi sprejemnicami, se mu je vrnil spomin na prvi dan, ko je bil prišel sem. Zopet je dobil enak vtisk nekdanjega, zdaj obrabljenega in od prahu preteklosti pokritega kneževskega sijaja. Vrata treh velikanskih predsobji so bila na stečaj odprta, in dvorane s svojimi visokimi, temnimi stropi so bile ob tej zgodnji jutranji uri še prazne. V prvi, v dvorani slug, je bil samo Giacomo v črni livreji; nepremičen je stal pred starim, pod nebom pričrčenim rdečim klobukom z napol izgledanimi resami, med katerimi so pajki predli svoje mreže. V drugi, v kateri je nekdanj bival tajnik, je abbe Paparelli, nosilec vlečke, ki je opravljal tudi službo komornika, pričakoval obiskovalce; z drobnimi, tihimi koraki je stopal gorindol, in še nikdar ni bil s svojo osvajačo ponižnostjo, s svojim sumljivim licem, v katerem se je izražala vdana vsega močnost, bolj podoben stari, od prestrogih verskih vaj osineli in zgubanceni devici. V tretji, v častni prednji dvorani naposled, kjer je ležal baret na kredenci nasproti velikemu, mogočnemu portretu kardinala in obrednem oblačilu, je stal tajnik don Vigilio, ki je zapustil svojo malo pisalo mizo, pri vra-

tih prestolne dvorane in je pozdravljala ta prag prestopajoče osebe s pokloni. Ob tem mračnem zimskem jutru so bile te dvorane videti še temnejše in še bolj zanemarjene; tapete so visele v krpah s sten, redko pohištvo je bilo začrnelo od prahu, stare rezbarije so se razpadale ob neprekinjenem delu črvov, in samo stropi so si ohranili blišče svoje sijajne pozlatnine in svojih slikarij.

Ali Pierra, katerega je abbe Paparelli pravkar pozdravil s pretirano globokim poklonom, z nekakšnim ironičnim posvilo zmagovalca od premaganega, je zlasti pograbila žalno veličanstvo teh treh neizmernih, razdejanih soban pred prestolno dvorano, ki je bila ta dan izpremenjena v mrljiški prostor, da je v njem počivalo zadnjih dvoje otrok tega doma. Kakšen krasen in brezupen mrtvaški pomp! Vsa na stečaj odprta vrata, praznata preveliki soban, ki so jih nekoč napolnjevali ogromne množice, zdaj pa je skožnje držala pot do največje žalosti, do konca plemena! Kardinal se je zazrl v svojo malo delavnico, kjer je sprejemal člane obitelji ter intimne prijatelje, ki so mu hoteli izraziti svoje sožalje; donna Serafina si je izbrala stransko sobo, pričakujoča znane dame, ki bodo defilirale do večera. Pierre, ki ga je bila Viktorina poučila o teh ceremonijah, je moral vstopiti neposredno v mrtvaško dvorano, kjer ga je sprejel zopet globoko se priklanjajoč duhovnik; to je bil zdaj don Vigilio, ki je bil videti, kakor da ga ne spoznava.

Duhovnika je pričakovalo presenečenje. Zamišljaj si je bil popolnoma zatemnelo žalobno kapelico, kjer bi gorelo sto in sto sveč vse okrog katedrala, stoječega v sredi dvorane, pregrnjene s črnimi zavesami. Dejali so mu, da sta mrljica tukaj položena na oder, ker je stara, v pritličju ležeča kapela palače je petdeset let zaprta ter se ne rabi, in ker bi bila kardinalova privatna kapelica za ta namen premajhna. Postaviti so morali torej v prestolni dvorani oltar, kjer se je od ranega jutra brala maša za mašo. Razuntega so se morale tudi v privatni kapeli neprenehoma brati maše; nadalje so postavili dva druga oltarja, enega v mali sobi poleg častnega predsobja, drugega v nekakšnem prizidku, ki je izhajal v drugo predsobje. Tako so duhovniki, zlasti frančiškani, menihi ubogih redov brez prestanka in sočasno doprinali mašno žrtev na teh štirih oltarjih. Kardinal je želel, da se ne ustavi niti za trenotek tekoča božanska kri v njegovi hiši, da bosta dragi, skupaj ubegli duši izveličani. V žalujoči palači, v žalobnih dvorinah so neprenehoma pozvanjali zvončki pri povzdignovanju; otožno mrmranje latinskih besed ni utihnilo, in nepretrgoma so se lomile hostije in se praznili kelih, tako da se ni mogel Bog niti za minuto odstraniti iz tega težkega, po smrti dišečega zraka.

In Pierre je našel na svoje začudenje prestolno dvorano prav tako, kakor jo je bil videl na dan svojega prihoda. Niti onih četrto velikih oken ni bilo zagrnjenih; zastori so viseli kakor vsak dan, in plaha, siva, hladna luč mračnega zimskega jutra je silila noter. Še vedno je bil pod stropom iz pozlačenega izrezljanega lesa videti rdeče stenske tapete, od dolge rabe izgledan brokat z velikimi palmami; tudi stari prestol, k steni obrnjeni naslanjač, je bil tukaj, zaman čakajoč na papeža, ki ne pride nikoli več. Samo poleg tega prestola postavljeni improvizirani oltar je nekoliko izpremenil prostor, iz katerega so bili odnesli tisto malo pohištva, stole, mize, konzole, kar jih je bilo navadno tukaj. V sredi so postavili na nizki stopnici paradni oder, kjer sta ležala Benedeta in Dario pod celimi hribi cvetlic. Ob vzglavju je stalo samo dvoje sveč, na vsaki strani po ena. Druga nič — nič kakor cvetlice, tako množina cvetlic, da človek ni vedel v kakšnem vrtu domišljije so jih bili mogli natrgati. Posebno mnogo so bili posuli belih rož. Šopki rož so ležali na postelji, šopki rož so lili s postelje, šopki rož so oder pokrivali in so padali s stopnic dol na krasni tlak dvorane.

(Dalje prihodnjič)

Kdo je kriv?

V slučaju ognja ponoči se kokiši zapode vanj z zelo slabimi posledicami zase. Ali je temu kriv ogenj?

Ako v tej deželi večina volilcev kar naprej oddaja svoje glasove strankama, ki sta za sedanji sistem, kateri edini je povzročitelj krize, mar so socialisti krivi njihove nespameti?

Največja naivnost

Najbolj naivni v ameriški politiki so tisti dobri ljudje, ki mislijo, da bodo predrugačili razmere in odpravili krivice s pomočjo demokratske stranke, zato se ponujajo za kandidata na njeni listi. Upton Sinclair v Californiji je eden izmed teh, ki goje to čudno iluzijo.

POBOŽNA ŽELJA

Oče in sinček v zoološkem vrtu: "Kaj je to, ata?" To je buffalo. L. 1860 jih je bilo še milijone v tej deželi. Edini, ki so še ostali, so v zooloških vrtovih.

Oče in sinček na pokopališču: "Kdo so to, ata?" "Razbojniki, sin moj, razbojniki, ki so pobijali in kradli ljudi ter jih izpuščali proti odkupnini. Pred nekaj leti je bilo mnogo teh salotov. Edini, ki so še ostali, so v ječi."

To je smisel besedila in slike na tem Cargillovem kartunu. Ampak tatarska svojat bo uspevala dalje kljub onim, ki žele, da jo bi policija pobila. V sedanjem sistemu je tolovaje nemogoče iztrebiti, ker jih ustvarja okolčina. Policijske kroglice niso izdale od sedaj in ne bodo v bodoče. Edino sredstvo, ki bi učinkovalo, bi bila odprava sistema, ki ustvarja tatove.

Zoltan Ronai:

POLOŽAJ V BOLGARIJI

Bolgarija ima z izjemo Rusije med evropskimi deželami sorazmerno najmočnejše agrarno prebivalstvo. Več nego 80% prebivalstva tvori kmetje. Prevladujoča lastninska oblika je mala posest, ki obsega običajno po 5 ha. Kmet s 30 ha velja za bogatega moža. V vsej državi je samo okrog 20 posestev

O. Ros (Paris):

AKCIJSKA SKUPNOST V FRANCJI

(Dalje in konec.)

Vstaja v St. Denisu

Čeprav je komunistično vodstvo odklonilo predlog socialistične stranke 6. februarja, se je najmočnejša komunistična organizacija v St. Denisu pridružila socialistični pod vodstvom komunističnega narodnega poslanca in župana Doriot. Doriot je nastopil za enotnost delavskega razreda. Centralni odbor komunistične stranke je takoj začel s hudo kampanjo proti Doriotu in st. deniški organizaciji. V zvezi s tem je poostрил gonjo proti socialistom. Dva tedna po 12. februarju je bil ta njen boj ostrejši nego kdaj prej. Že se je zdelo, da je ostal brez koristi svarič nauk 6. februarja in impozantni uspeh 12. februarja.

Toda razburjenje, ki so ga povzročili februarjski dogodki, je bilo v vsej državi tako močno, da je proti volji vodstva komunistične stranke enotna akcija napredovala po vsej deželi. Ko so hoteli voditelji desnice pričeti z veliko propagando na deželi, so povsod našli na energičen, često nasilen, skoro vedno spontan odpor ne samo delavskih organizacij, temveč same množice, kateri so se pridružili malomeščanski elementi in vsi republikanci. V mesecih marec, april in maj je na vsako zborovanje desničarjev odgovorilo delavstvo s protidemonstracijo. Končno so desničarji odnehali s svojo agitacijo.

Zadnje javno desničarsko demonstracijo je 8. julija v Parizu uprizorila fašistovska oboževana organizacija "Croix de Feu" (ognjen križ), ki jo vodi upokojeni polkovnik De la Rocque. Računali so, da se bo udeležilo demonstracije najmanj trideset tisoč uniformiranih članov — bilo je pa vsega skupaj komaj sedem tisoč in korakati so mogli le pod zaščito sklenjenega policijskega kordona. Nasprotno so pa bile isti dan močnejše socialistične demonstracije na Porte de Vincennes in v Bois de Vincennes. Vse delavske demonstracije je zaključila močnejša manifestacija 28. julija pri Panteonu, kjer je shranjen pepel velikega Jauresa.

Pogajanja med socialisti in komunisti

Sredi najhujše gonje komunistične stranke proti Doriotu, ker je ta v svojem okraju upošteval akcijsko skupnost s socialisti — so se koncem maja začela pogajanja med socialistično in komunistično stranko. Vršile so se seje, izmenjavala so se pisma skozi šest tednov.

Sredi pogajanj je prišlo do značilnega konflikta. Komunisti so sprejeli predlog, naj bo skupna akcija naperjena proti fašizmu, proti vojni in za osvobodjenje — simbolni imeni! — komunista Thälmana in socialistinje Paule Wallisch. Glavni pogoj, ki so ga stavili socialisti, je bil pa ta, da morata obe stranki prenehati z medsebojnimi napadanjem in žaljenjem. Komunisti so po daljšem oklevanju sprejeli tudi ta pogoj. Komunistični dnevnik "L'Humanite" je dejansko prenehal z vsemi napadi na socialistično stranko — tedaj pa je izšla nova številka revije "Cahiers du bolchevisme", ki je učinkovala kot bomba. Priobčila je članke odgovornih voditeljev komunistične stranke, ki so nedvoumno razlagali, da ima ta skupna akcija le ta namen, da se razbije socialistična stranka in da se dovedejo delavci v komunistično. Pri tem so napadali socialistično stranko in iznašli razne laži proti njenim voditeljem.

Vodstvo socialistične stranke je takoj nato prekinilo pogajanja. Tedaj so komunisti postavili nove predloge, pri čemer so dežaurirali svojo revijo "Cahiers du bolchevisme" in obljubili, da ne bo izšel noben napad več na socialistično stranko. Še več! Izjavili so, da v naprej sprejmejo vse pogoje, ki jih bo stavila socialistična stranka. Tako so se med drugim obvezali, da bodo branili "demokratske svobodščine". Skratka, podali so celo vrsto izjav, ki pomenijo popoln prelom z njihovo dosedanjno teorijo in taktiko.

Pri tem moram pripomniti, da je tudi na drugi strani izginila nada, ki je bila zelo močna pri desnem krilu socialistične stranke, namreč, da se bo dala v Franciji rešiti vsi problemi na parlamentarnem te-

renu. Ta izprememba v miselnosti socialistov se je izvršila istočasno z izpremembo vse taktike komunistične stranke in to je olajšalo sporazum obeh strank o akcijski skupnosti.

Pogodba o akcijski skupnosti

15. julija se je sestel socialistični strankin svet, da sklepa o akcijski skupnosti s komunisti.

Diskusija je bila zelo zanimiva. Najbolj navdušeni pristopi akcijske skupnosti kakor tudi sodrugi, ki so dvomili v odkritosrčnost komunistov, so zelo resno obravnavali problem in pretehtali tako interese stranke kakor delavskega razreda. Sklep je bil skoro soglasen. Nato se je pogodba 27. julija podpisala. Pogodba služi na bistveni ideji, da mora delavski razred braniti demokratske svobodščine, ki so predpogoj boja proti fašizmu in vojni, in drugič, da je cilj pogodbe organična enotnost, proti kateri so doslej komunisti povsod nastopali. Socialistična stranka je mnenja, da je pogodba o akcijski skupnosti samo predstopnja h kasnejši organični enotnosti.

In komunisti?

Tako v francoskem kakor inozemskem tisku se je često obravnavalo vprašanje, ali je novo obnašanje komunistov odkritosrčno.

Kar se mene tiče, sem mnenja — in to je več ali manj splošno mnenje vseh odgovornih sodrugov — da to vprašanje ni pravilno postavljeno. Naj bodo nameni komunističnih voditeljev kakršnikoli, akcijska skupnost in enotnost sploh odgovorja duhovnemu razpoloženju delavskih množic in se zato z vso silo uveljavlja.

Po sklenjeni pogodbi med socialisti in komunisti se je ton komunistične "L'Humanite" popolnoma spremenil. Nič več ne napada socialistov kot "socialpatriote", "lakaje buržuazije", "izdajalce" itd. Delavci, ki so pod vplivom komunistične stranke in ki so bili skozi leta navajeni socialiste psovati, se hipoma čutijo kot njihove zaveznike. Prijateljski, tovariški odnosi se uspostavljajo med obema po tovarnah, delavnicah in zborovanjih. Če bi bila akcijska skupnost za komunistične voditelje samo taktičen maneuver in če bi torej poskusili to skupnost ponovno razbiti, bi to nasprotovalo duhovnemu razpoloženju množic, ki bi nastopile proti njim.

Vzroki nove taktike francoskih komunistov

Razlikovati je treba dvoje različnih dejstev: gibanje za enotnost v Franciji in taktiko Moskve.

Naša razprava je pokazala, da je gibanje za skupnost nastalo v Franciji iz dogodkov 6. februarja in prodrlo s silno močjo. Dogodki v St. Denisu, demonstracija 12. februarja, spontan pokret množic proti fašizmu po vsej deželi, končno mistika enotnosti — vse to je napravilo gibanje za skupnost nepremagljivo. Dočim je socialistična stranka simpatično gledala na ta pokret, je zašla komunistična v kočljiv položaj. Njena taktika je prišla v nasprotje s čuvstvom tudi tistih delavcev, ki so bili njeni pripadniki. Če bi komunistična stranka v mesecu juniju ne spremenila taktike, bi zašla v najresnejšo krizo.

To gibanje za enotnost v Franciji je prodiralo isti čas,

Zapisnik konference klubov JSZ in društev Prosvetne matice v severnem Illinoisu in Wisconsinu

Konferenca klubov JSZ in društev Prosvetne matice za Illinois-Wisconsin, se je vršila 14. okt. 1934 v Slov. nar. domu v Waukeganu, Ill.

Tajnica Frances Zakovšek odprla zasedanje ob 10. dop. Predsednikom izvoljen Frank Alesh, za zapisnikarico Anna Mahnich.

Zapisnik prejšnje konference, ki se je vršila v aprilu 1934, se sprejme s popravkom, da se je zaključila ob 4. popoldne in ne ob 8. zvečer.

Zastopani so sledeči klubi JSZ: št. 1, Justin Saitz in Karolina Macerl; št. 16, Frank Benčina in Frances Swolshak; št. 20, Peter Kokotovich in Geo. Maslach; št. 37, Leonard Alper; št. 45, Rudolf Skala in Jack Mesec; št. 180, Vincenc Pugalj; št. 224, Max Marolt in Peter Verhovnik.

Prosvetna matica: Društva SNPJ: št. 1, Frank Alesh; št. 14, Frances Artach; št. 16, Joseph Kralinc; št. 102, Minka Alesh; št. 104, Kristina Pugalj; št. 119, Antonia Bezek in Jennie Miller; št. 192, Elsie Prislant in Mary Shular; št. 584, Anton Kamnikar ml.; št. 19, JPZS, Frank Puncer; soc. pevski zbor "Sava", Chas. Pogorelec; Gosposodinski odsek SND, Waukegan, Frances Leskovec; Zenski odsek Zadrugne zveze, Waukegan, Anna Mahnich in Mary Brenc; Čitalnica SND, Waukegan, Andrew Možek; dramski odsek SND, Waukegan, Martin Judnich. Skupaj je bilo zastopanih 21 organizacij z 29 zastopniki.

Poročila odborov. Tajnica konference Frances Zakovšek poroča:

"Na zadnji konferenci je bilo sklenjeno, da se bodo zborovanja vršila v Waukeganu, in da se naj ob enem istega dne aranžira manifestacijska proslava.

ko se je tudi Moskva opredelila za drugačo taktiko. Preokret v Moskvi se je izvršil okrog 20. maja. Kaj je privedlo Moskvo do tega? V rokah nimamo nobenega dokumenta, ki bi najjasneje odgovoril na to vprašanje. Pripravljen pa sem, da so bili povod novi moskovski taktiki interesi ruske zunanje politike: nevarnost vojne z Japonsko, strah pred vmešavanjem Poljske in Nemčije itd. Saj se je radi tega sovjetska diplomacija odločila tudi za vstop v Zvezo narodov, ki jo je prej samo napadala in smešila. Glavna skrb Litvinova je bila, da spletke okrog Nemčije in Poljske mrežo zvez Rusije s Francijo, z malo antanto in z Italijo, da bi se v slučaju rusko-japonske vojne Nemčija in Poljska ne bi mogli ganiti. S tem v zvezi je Moskva računala tudi s tem, da bi zmaga fašizma v Franciji dovedla do nemško-francoskega zblizanja in morda tudi do nemško-francoske vojaške zveze proti Rusiji, in da nasprotno republikanska in demokratska Francija mora iskati zblizanja z Rusijo proti nemškemu hileizmu.

Končno pa nam ni treba iskati nobenih razlogov za njihov preobrat. Gibanje množic za enotnost je pri nas postalo tako močno, da se ga ne da več zaježiti. Če bi se to poskušalo, bi se ustvarila enotnost proletariata okrog socialistične stranke, komunistična pa bi postala brezpomembna sekta. Zato obstoji upanje, da ostane ne le akcijska skupnost, ampak, da pride nekoč do polne enotnosti proletariata.

Aranžmo se je prepustilo tajnici Konference in klubu št. 45. Ker pa sem smatrala, za bolj pravilno, da se pritegne v sodelovanje za to konferenco vse organizacije v Waukeganu, ki spadajo v Prosvetno matico, smo jih povabili v pripravljajni odbor. Društva so povabila upoštevala in izvolila zastopnike, katerih je bilo enajst. Prva seja se je vršila 21. junija, na kateri smo določili datum in določili spored za manifestacijsko proslavo. Povabili smo vse tri pevske zore, ki so včlanjeni v Prosvetno matico ter določili, da se nadaljne seje vrše po potrebi. Povabljeni so bili: Soc. pevski zbor "Sava" iz Chicaga, soc. pevski zbor "Naprej" in ženski pevski zbor "Planinska roža" iz Milwaukeeja. Odzvala se je le "Sava". Od "Napreja" so odgovorili, da se jim vsled ovir ni mogoče odzvati. Zbor "Planinska roža" pa sploh ni odgovoril. Začetkom septembra so bila poslana vabila za izvolitev zastopnikov na 7 klubov JSZ, 14 podpornim društvom in 3 kulturnim ter drugim organizacijam; 5. organizacijam v naši naselbini sem izročila vabila osebno, da prihranimo na poštini. Zastopnike je izvolilo 6 klubov JSZ, 9 podpornih društev, 4 kulturna in druga društva, dramski odsek SND, Waukegan, pa je šele pred kratkim obnovil pristop k Prosvetni matici in je izvolil zastopnika brez mojega vabila. Za popoldansko proslavo smo imeli 5 sej. Na eni teh smo določili, da se povabi hčerki s. Puncerja, da sodelujeta v programu s par pesmimi, in pa sodružno Milostnik iz She

Vsebinska, ki jo nudi enoindvajseti letnik AMERIŠKEGA DRUŽINSKEGA KOLEDARJA

je sama na sebi dokaz velike vrednosti te knjige. Čitatelji je bodo nedvomno veseli, ker jim nudi mnogo razvedrila, in ob enem je bogata raznih podatkov in priročna vsem, ki se zanimajo za delo, ustanove in razvoj našega ljudstva v tej deželi.

Naslove spisov v sledečem pregledu vsebine novega Koledarja navajamo po abecednem redu.

Leposlovni del

BOŽICNA ALEGORIJA. Socialna povest. Spisal Joško Oven.
HOTEL CARNIOLA. Slika iz življenja priseljencev v Chicagu. Ivan Molek.
IN ZGODILO SE JE. Povest iz družinske tragedije. Spisal Ivan Vuk.
MALCI. Slika iz življenja rojakov v Chicagu v nekdanjih dneh. Spisal Ivan Molek.
MATEJEV SEN. Uničene sanje in konec človeka, ki so ga strle razmere. Angelo Cerkenik.
MOČ LAZI. Portret hude besede, ki se razvije v govorico laži in vpliva porazno na prizadete. Katka Zupančič.
OČKA, PRIPOVEDU MI PRAVLJICO. Pripoved o mogočni deželi in človekoljubnem vladarju. Ivan Vuk.
PREOBRAT PIERRA CHARDAINA. Povestna slika človeka, ki ga stroji otopo za vse. I. Ehrenburg.—Cv. K.
PRIPOVEDKA O JUNAKIH. Razglabljanje o Rusiji, kakor je bila in kakor je danes. Maksim Gorki.
RAZKLANE DUŠE. Povest o priseljencih, ki so nehoti, po svojih instinktih, razdeljeni na dvoje, da so tukaj in tam in nikjer. Ivan Jontez.
RUDAR MATIJA. Poset k družini premogarja. Louis Beniger.
SVOJI K SVOJIM. Slika iz današnjih dni. Katka Zupančič.
STEVIKA 2874. Pot iz upov v polome in potop v številki. Anton Slabe.
ŽRTEV "STOODSTOTNEGA" DRŽAVLJANSTVA. Frank Tauchar.

Pesmi v koledarju

V tem letniku Ameriškega družinskega koledarja je enajst pesmi, katere so bogat literarni prispevek k celotni vsebini. Te pesmi so sledeče:
"CLOVEK NI KAMEN." Katka Zupančič. — **"DREJCNİK ANDREJ GOVORI."** Mile Klopčič. — **"KDO JE KRIV."** Katka Zupančič. — **"MI HOČEMO DALJE."** Frank Zaitz. — **"NOSNO DEKLE NA JETNISKEM DVORIŠČU."** Ernst Toller-M. K. — **"POLMLADNO JUTRO V MESTU."** Tone Seliskar. — **"POVEST O SEKIRI."** Mile Klopčič. — **"PRISLI SO."** Mile Klopčič. — **"TRAGEDIJA PREMAGARJA."** Ivan Vuk. — **"UMIRAJOČA STARKA."** Mile Klopčič. — **"VRNITEV."** Mile Klopčič.

Zgodovinski in drugi spisi

"O NAŠIH LJUDEH V SEVERNI MINNESOTI." Priredil Frank Zaitz. To je dozdaj najpopolnejši spis o Slovincih, ki so naseljeni v teh krajih železne rude.
"SKOZI VINTGAR." Potopisna črtica. Spisal Ivan Vuk.
"SLEPI ZAVOJEVALCI." Pogled v silo žive prirode. Maurice Maeterlinck-Ivan Vuk.
"HITLERIZEM S STALIŠČA ZGODOVINSKEGA MATERIALIZMA." Angelo Cerkenik.
"IZ NEURJA ZMEDE V NOVO CIVILIZACIJO." Frank Zaitz.
"REAKCIJE STARA POT." Studija razmer in razvoja v luči konfesij.—Janko Zega.
"VELIKA DAREŽLJIVOST STRICA SAMA." Anton Garden.

Pratika in koledarni del

Seznam dni in godov prinaša letnik 1935 v bolj ekonomični obliki. Na ta način je koledar šest strani na boljšem za drugo gradivo, dočim so dnevi in godovi navedeni veliko bolj praktično, kakor v dosedanjih letnikih, kajti na vsakih dveh straneh so štirje meseci. Poleg tega je na 7. strani seznam datumov za leto 1936-37 in 38, kar je posebno prikladno za odbornike društev in klubov, ki svoje delo in priredbe planirajo daleč v naprej. Koledar ima točen seznam luninih sprememb, dolgotrajnih dneva, mrkov sonca in lune, seznam praznikov in splošne koledarske podatke.

Informativni del koledarja

"JUGOSLOVANSKE PODPORNE ORGANIZACIJE V ZED. DRŽAVAH" je spis, kakršnega v taki statistični obliki še ni bilo v nobeni publikaciji. Priredil ga je Frank Zaitz. Vključuje podatke o vseh slovenskih, hrvatskih in srbskih organizacijah. Ima tudi poseben kondensiran seznam članstva in imovine vseh po redu njih velikosti; dalje so v tem spisu poglavja o prvi jugoslovanski podporni organizaciji v Kanadi, ki je razpadla, o delu za slovensko podporo jednoto v Argentini, o jugoslovanski bratski federaciji in naslovnik glavnih uradov.

Pod naslovom **"KONVENCIJE JUGOSLOVANSKIH ORGANIZACIJ"** je v koledarju statistični pregled, ki ga ne dobite nikjer drugje. Priobčujemo ga vsako leto. V njemu so navedene organizacije, ki so imele konvencije l. 1934, število delegatov in druge podatke. Vključene so podporne, politične in ostale jugoslovanske organizacije.

Informativni del je bogat tudi na drugih podatkih: N. pr.: **"KATASTROFE NA VO- DI."** V tem pregledu so podatki o vseh večjih nesrečah, ki so se dogodile na morjih, jezerih in rekah od l. 1833 naprej.

Koliko je bilo republik pred svetovno vojno? Koliko monarhij? In kolikšna je bila površina prvih kot drugih v teh dveh razdobjih? Na ta vprašanja odgovarja pregled z naslovom **"FORME DRŽAV PRED IN PO SVETOVNI VOJNI"**.

Zanimiv je tudi seznam političnih umorov in eksekucij od sarajevskega atentata naprej, ob katerem se je užgala svetovna vojna.

Drugi informativni članki so: **"DIPLOMATSKA ZASTOPSTVA"**. — **"JSZ — DELAVSKA POLITIČNA ORGANIZACIJA"**. — **"PODATKI O SVETOVNI VOJNI"**. — **"PROSVETNA MATICA"**. — **"SLOVENSKO ČASOPISJE V AMERIKI"**. — **"ŽIVI JEZIKI"** in več krajših informativnih notic.

Pod **RAZNO** so v tem letniku **"UREDNIŠKE PRIPOMBE"**, **"PROLETARCEVA KNJIGARNA"** in pa **"VREDNOST NAŠIH KOLEDARJEV"**.

Slike, portreti in ilustracije

Noben jugoslovanski koledar ni ilustriran tako bogato, kakor Ameriški družinski koledar. V leposlovnem delu prednjačijo reprodukcije oljnatih slik priznanih umetnikov, med njimi H. G. Pruska, ki je v tem letniku izredno dobro zastopan.

Mnoge reprodukcije predstavljajo slike iz priznanih galerij umetnosti širom sveta. Spis o Minnesoti je ilustriran, ravno tako Vukov potopis "Skozi Vintgar". Vseh slik in ilustracij v koledarju je v tem letniku približno osemdeset.

Ameriški Družinski Koledar stane v tej deželi 75c in za inozemstvo \$1. V popularnosti raste od leta do leta. Svojem v Jugoslaviji boste zelo ustregli, če jim naročite Am. druž. koledar, ker jim bo služil v pomoč med vami in njimi ter jim odgovoril in razložil mnoga vprašanja.

Naročila naslovite:

PROLETAREC, 3639 W. 26th Street, Chicago, Ill.

O shodu SLP in drugem

Hermine, Pa. — Pred par tedni se je tu vršil shod Socialist Labor Party. Ker mi je zgodovina te stranke znana in pa vsled radovednosti, kakšne metode nam bo priporočal njen govornik, sem se udeležil sestanka. Prišlo je nas vaca skupaj petnajst, vključivši govorniki.

Prišlo je se nad to malo udeležbo — saj so vendar shod zelo oglašali z letaki in tudi ustmeno. Rekel sem jim, da ni čudno, kajti iz njihovih letakov je razvidno, da so nasprotni unijam A. F. of L. in da napadajo unijske voditelje s "fekerji" in drugimi grdimi nazivi.

Radi take taktike pristašev DeLeona je v S. L. P. l. 1899 nastal razkol, iz katerega je pod vodstvom pokojnega Hillquita, Bergerja, Debsa in drugih izšla današnja socialistična stranka, DeLeonu pa je ostala S. L. P.

Govornik Feiger iz Greensburga je na tem shodu položaj dokaj dobro analiziral, ni pa mogel skriti sovraštva do drugih delavskih struj. Rekel je, da socialisti in komunisti niso edini, ki se ukvarjajo z reformiranjem kapitalizma, kajti to delo vrše tudi demokrati in republikanci. Tako je vrgel vse štiri stranke v en koš.

Vprašal sem ga, kako bodo oni odpravili kapitalizem. Pojasnjeval je, da njegova stranka stremi pred vsem izobraziti ljudstvo, kapitalizem pa naj gre svojo pot, dokler se ne izrabi, potem pa oni prevzamejo vlogo s pomočjo zastopnikov svojih industrijskih unij. Ugovarjal sem mu, da s sejanjem razdorov se ljudstva ne izobražuje. In če kapitalizem res postane tako obrabljen, da bo lahko prevzela vaje za njim kaka druga stranka, tedaj to ne bo eselpistična, ker so druge, posebno socialistična, katere se opira ob unije, veliko jačje. Socialistična stranka je s svojimi zastopniki, ki jih je imela v kongresu in v državnih legislaturah, že pokazala, kaj zmore, istotako v administraciji občin, in s sodelovanjem v strokovnih organizacijah. V boju za industrijski unionizem je s svojo taktiko dosegla veliko več, kakor pa S. L. P.

Socialistična stranka ne čaka na smrt kapitalizma, zato se trudi pridobiti ljudstvo, da ga čimprej strmoglavi. Kjerkoli se je delavstvo že naučilo misliti s svojo glavo, na pr. v Milwaukeeju, Readingu, Bridgeportu in v nekaterih drugih krajih, je socialistična stranka že zdaj politični faktor in zastopana v javnih uradih. Najboljša socialistična taktika je, da se soderugi udeležujejo v unijah in jih pridobijo za socialistično ideologijo, kajti unije reprezentirajo industrijsko delavsko silo. Delavci, volite socialiste v odbore svojih unij in širite med člani socialistične liste, in posledica bodo boljše unije in močna socialistična stranka, ki bo v stanju zmagati za socializem.

Dopis soderužice Fradel iz La-trobe v Proletarcu z dne 28. nov. je razveselil. Ustanovitev socialističnega kluba je pozdraviti in prav tako ustanovitev učnega tečaja o socializmu, da bodo člani sposobni argumentirati zanj, ne pa, kakor ga nekaj naše mladine razume, ko ponuja agitatorjem kvoder "za delitev". Fantje s tem mislijo, da so iztuhtali nekaj zelo pametnega in da se na račun agitatorjev socializma "imenitno" norčujejo, pa izkazujejo le svojo duševno revščino in zaslepljenost.

Prizadetim to morda ne bo po volji, toda ne morem pomagati, kajti resnica v oči bode. Ako hočejo biti pametni, in če vztrajajo pri pljuvanju v iastno skledo vzle naukom socializma, je to njihova krivda in njihovo početje je v škodo njim in vsemu delavstvu. Ključem jim: Spreglejte, se je čas!

Tone Zornik.

Kadar kritizirate delovanje drugih, ali se kdaj vprašate, v čem ste vi boljši in vaše delo več vredno od drugih?

Mrtvilo, shod, zabava

Cleveland, O. — Pravijo, da je mrtvilo v našem klubu. Ni v njemu nič prave živahnosti, se pritožujejo. To bo morda res za one, ki niso aktivni. Kdor pa hoče sodelovati, si najde delo in zanj ni dolgčas. Čas hitro mineva, ker je agitacijskega in drugega dela v zvezi s klubom več ko preveč, samo delavcev primanjkuje. Socializem ne zraste čez noč. Saj tudi tisti, ki odpro banko, trgovino, obrt, delavnico, insurance kompanijo itd., ne postanejo že drugi dan kapitalisti. Nekateri ne dobe niti posmrtnine. V delavskem gibanju je treba vztrajnosti in potrpljenja.

Na dan datuma te številke Proletarca bomo imeli protestni shod proti prodajnemu davku (sales tax), ki nam ga usiljuje državna zbornica v Columbusu. Med govorniki bo tudi Matt Petrovich, ki bo pojasnil nakane za obdavljenje podpornih društev, katerih centrale so inkorporirane izven države Ohio. Če se jim namen posreči, bodo prizadeta društva SNPJ in druga

THE DANGERS TO WORLD PEACE ARE GROWING

Almost everywhere the war clouds are threatening the world with a new catastrophe of universal destruction and slaughter.

"Over twenty years after the outbreak of the most terrible war that humanity has ever experienced," as stated one of the recent manifestoes of the Labor and Soc. International, "the world is again on the brink of the abyss. Under the influence of the crisis fever the Central European peoples, vanquished during the World War, have again allowed their forces which set the world on fire twenty years ago, in their criminal intention or criminal passivity, to seize power.

"Remember!"
"The three Empires of 1914 bear the enormous blood guilt of having caused the war. Imperialist antagonisms had prepared the ground; the armaments race had brought the decision nearer. The imperial council in Vienna then decided to make the violent attack in Sarajevo a pretext for striking. The Hohenzollern Kaiser urged Austria onwards, and the Czar made every attempt at a return to reason hopeless by mobilizing Russia. Thus, started by the three Empires and accelerated by imperialist forces in all countries, began the plunge into the abyss of four years of massacre.

"Hundreds of thousands of cripples maimed by the war, and millions of widows and orphans whom the war deprived of their breadwinners, are still alive; the world economic system is still in the throes of a terrible crisis for the nature of which the war and its immediate consequences are responsible — but already the same powers which burdened themselves with the intolerable responsibility for the World

War are triumphantly raising their heads. It is true that the Russian Revolution destroyed with Czarism the feudal and bourgeois forces which pressed for war in 1914. Germany however, is dominated by the blood-bespattered Swastika dictatorship, filled with a desire for retaliation, and by monopoly capitalism driven onwards by its insatiable thirst for new markets and new profits; Austria and Hungary are ruled by a feudal monarchist reaction, and Italy by a fascism, thirsting for plunder, which only a few months ago, during the national-fascist putsch in Austria, was on the point of starting a new war. The old war-mongers in Europe have arisen again and in fascism they have found their mounting-block.

"Worse still! Beyond the frontiers of Europe the sparks of a new war are glowing. Japanese imperialism has taken a new offensive, has conquered the three northeastern provinces of China, and united them into a

puppet state under its domination, and is arming itself for an attack upon the Soviet Union while constantly repeating its provocations. Imperialist forces in Germany and Poland are waiting for this moment in order to begin a war of plunder against the Soviet Union.

"Only the most energetic struggle against the imperialist and fascist forces can save Europe and the world from a new war. If the workers do not succeed in depriving fascism of its power before it has set Europe on fire once again, then Europe will be condemned to collapse in fire and blood. If Socialism does not succeed in keeping down the imperialist forces, a new world war will be inevitable.

"The struggle for peace and Socialism, for political self-determination for the working masses, and for social freedom, are thus merged in one. On the result of this struggle depends the fate of humanity!"

"YOU AND MACHINES"

A little pamphlet, You and Machines, by Prof. William F. Ogburn of the University of Chicago has been banned from the CCC camps. It was written especially for their use, but according to Robert Fechner, director of the CCC, it is "too gloomy." We have looked through the pamphlet ourselves. If it is gloomy it seems a lot less so than the machine environment from which the young men of the CCC have come. It is a calm discussion of the advantages and disorders produced in society by the introduction of machine production.

Surely Mr. Fechner cannot hope, that his young men have never listened to a radio, seen a movie, ridden in an automobile, tried to get a job in a mass-production factory. Perhaps the crux of the difficulty is a brief section where Prof. Ogburn points out that in the days of handicrafts, workers could own their own tools, but that the cost of machine

runs into the millions, that "a class of factory workers was created who sold their labor to the owners of machines. The owners of machines had wealth, while the workers had little." But does Mr. Fechner think his boys don't know this already?

—The New Republic.

Tip To The Jobless

Of course, the right to work is inalienable. Workers also have the right to vote themselves into prison camps.

Death's Alternative

"Youth is revolutionary, maturity conservative, senility reactionary," said Goethe, one of the wisest of the wise, and the same holds true of human destiny, where one they must eventually choose themselves with youth or die of senility.

—American Guardian.

SOCIALIST VICTIMS OF NAZIISM

A compilation of the political murders committed under the Nazi regime gives a total of about 630 deaths, including Social-Democrats, Communists, workers not belonging to any party, Jews, and individual cases of S. A. men in opposition to the party.

So far as can be ascertained, the list of the dead whose names are known includes well over 100 Social-Democrats. Simple minor officials, brutally slaughtered for their loyalty to the Socialist cause, and former members of the resistance and prominent, have alike made the ultimate sacrifice for their convictions.

In spite of the incredible sacrifices that have to be endured, the Socialist movement is still alive in Germany. In the mass trials that have taken place in Dresden, Berlin, Brunswick and other places some of the accused have given proof of unexampled heroism. With the prospect of years of imprisonment before them they have never wavered in their faith in Socialism and have made no secret of their hostility to Fascism. The prosecuting attorneys regard this as an extreme "Marxist depravity" and demand sterner penalties in such cases.

—The New Leader.

Maybe education pays, but it wasn't the uneducated who got us into this mess.

HELP IT ALONG

The police, often against their will, for they are themselves working men, are ordered by their superior officers to beat up strikers. Then troops are called out, not to force the rebel capitalists to obey the law, but to break the strike and compel the workers to surrender their legal rights and return to work on such terms as the employers may dictate.

In defiance of law, those active in union leadership are discharged and blacklisted. In defiance of constitutional rights, workers' meetings are prohibited and peaceful assemblages are dispersed with tear gas and their speakers are put in jail.

The government commands — big business refuses to obey. Who runs the government?

You voted to give the wolves the management of the sheepfold. Don't be fool enough to do it again. Organize, both on the economic and the political field. Put your own representatives in the seats of power, and the army with a Socialist president as commander-in-chief, will be called upon if necessary, to protect you in your rights.

If you are a Socialist, become a party member and help to establish a classless society in which the extremes of rich and poor shall be dissolved into a happy condition in which all shall enjoy a full and plentiful

THE NEW DEAL IS NO REVOLUTION

By Charles Solomon

The real fight is between the philosophy and program of the new deal, if it can be said to have either, and the philosophy and program of Socialism.

There is nothing in common between the criticism of the new deal from such sources as the Republican party and the Liberty League and that which comes from Socialists. The former attack it because they seem to believe it is revolutionary; the Socialists because it is not.

The new deal is no revolution. Under it economic, political and social power reside exactly where they did before—in hands of the capitalist class of the nation. Wealth and power are even more concentrated since than before the new deal. The profits to big business have increased out of all proportion to the return to the wage

earners and farmers of the nation.

As a matter of fact, Sen. Wagner in his great concern recently to assure big business it had nothing to fear from the new deal, stated in his key note that 250 representative concerns have reported during the first half of this year a net return upon capital four times as great as during the first half of 1933.

Can the wage earners of the nation boast of similar results? Senator Wagner himself in the September number of The American Magazine stated that while the money income of the average full time worker is one-fourth larger since March, 1933, prices have risen even faster than wages, with the result that the worker buys even less with his increased wages.

New deal legislation has been substantially responsible for this rise in prices. The national industrial recovery act allowed big business to get together and fix and raise prices out of all proportion to increased income to the wage earners. The result has been a widening of the gap between the production and purchasing power. At least 11 million are jobless. Twenty millions depend on relief of one

kind or another for a livelihood. The workers, disillusioned with the promises of the new deal, are resorting increasingly to the strike to obtain for themselves a larger share of what labor produces.

We are in the fifth year of the worst depression in our history. Millions of manual skilled "white collar" workers, farmers, and members of professions, are unemployed. Some two million are idle in New York state alone. Millions are living as charity wards of private and public agencies. A vast army of our people have lost their homes and their savings of a lifetime. A new tragic class of permanently unemployed is forming. Hundreds of thousands of our youth are denied all opportunity and face the future without hope. Crime, suicide, slow starvation of children and adults and utter physical and mental demoralization are increasing evils in our national life.

The capitalist system, while yielding vast fortunes to the great owners of industry, has shown itself ever more incapable of guaranteeing even the minimum necessities of life to the masses. This system must go.

SEARCHLIGHT

By
DONALD
J. LOTRICH

Official election returns from Springfield report that the Socialist vote in Franklin County doubled over the 1932 elections. A good campaign was waged and a full ticket was placed in the field and that is one reason for the success according to the comrades of Franklin County. The important thing in addition to the votes is that both factions of miners, the U. M. W. of A. and the P. M. A. have been united in this contest for the Socialist candidates. The unity of these two warring groups is an achievement in itself and we hope others will follow the fine example set by Franklin County Socialists. There are other interesting developments in the Socialist vote such as, for instance, the failure of receiving one vote in Christian County, where Norman Thomas and Douglas Anderson were arrested a few months prior. We can just figure what had happened to our votes. They weren't counted, just as they weren't counted or else stolen elsewhere.

Many vital problems were discussed at the monthly meeting of the J. S. F. Executive Committee last Friday. Wholehearted endorsement of a campaign mapped out by our Pennsylvania comrades was voted. Chicago's Red Agitation month was sanctioned and other developments and tours were spoken of. Numerous communications showed of the renewed activity of our comrades and the formation of a new branch in W. Va. was cheerful news. Most of our next 45 days will be devoted to the disposal of our American Family Almanac which has just come off of the press and which helps us cover some of our yearly losses.

Comrade Josko Oven spoke before a fine crowd of unemployed Slovenes last Thursday night. It was the annual meeting of Slovene Local No. 61 C. W. C. U. The meeting was truly inspiring. Due to the effective work of some of our comrades this unemployed local is making rapid strides forward in organization and awakening. New officers were elected and committees named and the aforementioned address of Comrade Oven was the highlight of the whole thing. Our comrades are urged to participate in the work of the unemployed. With a proper alignment of workers unemployed as well as employed brought about thru proper leadership a mass movement of workers may yet be corralled to stop the onrush of fascism.

The State Executive Committee of the Illinois Socialist Party met last Saturday and Sunday in Chicago. A number of important problems were discussed. Perhaps the question of civil liberties in Illinois was of most importance although the matter of finances, municipal elections, lecture courses, labor and unemployed groups, etc., took up a good deal of

time. The same old story is repeated that because of lack of funds requests for organizers haven't been met. Many sections are ripe for organization so a special drive to the sustaining fund will be made. The committee issued a statement on the policy of locals forming independent or labor party tickets. Because of the insincerity of the various groups the Socialists have come out of all such labor party ploys, the worse. Hence, we do not want to encourage joint action unless there is a sincere desire and responsibility.

It looked like Yugoslavia was going to start another fuss like that which started the last world war and they are still going at it, as this is written, as if they do want to provoke another bloodbath. As quickly as the situation became tense the alignment of powers, large and small, was realized, which means if war is feared it's not going to be only two minor insignificant powers. It's going to be the whole of Europe in flames again. The royalists insist on avenging the death of a king by massacring millions of men. To Socialists a king is worth less than a stray dog but to Royalists, millions must fall to uphold the high tradition of power and royalty. We hope that the people are spared of war but if war must come, we hope the workers will have sense enough to do with all the remaining kings what our predecessors have done to their kings. Into the ash-can with them.

In open defiance of democracy Mayor Kelly of Chicago is assisting the German Consul to raise money for some 300 Germans who will leave for the Saar to vote for German annexation in January. A few German votes may come in handy to Kelly in the spring mayoral elections. How I wish those going back to the Saar would be forced to stay there and to live under Hitler.

A Prize Statement

"I don't see why everybody is so excited," said fat, sleek J. P. Morgan as he got off the boat on his return from a pleasure trip to Europe.

BOTH ESSENTIAL

Industrial workers and agricultural workers must clasp hands and make common cause. Both are essential to the labor movement and to industrial emancipation. — Eugene V. Debs.

Hooverisms

Liberty—Not the American liberties of speech, press, religion, etc., but the liberty to starve.

Freedom—Freedom to exploit labor without interference.

Citizen—A man or woman who owns a large interest in a utility corporation.—The Wisconsin Leader.

Our Doings Here And There

By John Rak

Last week comrade Lotrich gave an excellent report on the literature sales made by his committee for the English Section of branch No. 1. Selling pamphlets and distributing leaflets is one of the most important tasks of every Socialist. It is the major plank in our educational program. It would be well for our young comrades in Detroit, Milwaukee, Cleveland and elsewhere to set up a literature committee now to plan for a wide distribution of leaflets for the coming year. We should also plan now a quota of work to be carried out during 1935. This work should include getting new members, subscribers to Proletarec and other Socialist newspapers, selling literature, planning debates or symposiums, soliciting contributions to the sustaining funds for Proletarec and J. S. F., and plan to hold at least 12 successful business meetings. If our English Sections, especially in Detroit, Cleveland, Milwaukee and Chicago decide on such a plan, maybe a contest could be arranged for which the winners would receive a valuable prize. Let's hear from others what they think about it.

Friday, December 14, will be the annual meeting of our English Section of branch No. 1. The election of officers for the coming year will take place and it is imperative that every member is present. Other important business matters will also have to be attended to. The meeting will be held at the office of Proletarec.

The next big affair of branch No. 1 is the New Year's Eve dance and party. It will be held Monday, December 31, at the SNPJ Hall. Admission tickets were sent to all members, who are urged to sell them to their friends. Johnny Kochevar's orchestra and Anthony Benchan's Harmony Boys will render good music for dancing. Admission tickets in advance are 40c. Secure them from branch members or at the office of Proletarec.

Orders are now being filled out for The American Family Almanac, our annual publication. Last year we had

an increase in sales over the previous year. We hope to be able to report the same results for this year. The book sells for 75c. If you haven't already done so, send for a bundle order and help circulate this book among your friends.

On another page of this issue is published a call for The Red Agitation Month which was adopted at the recent JSF conference for the Wisconsin and Northern Illinois district. In Chicago branch No. 1 has already taken action. Comrade Pogorelec, the organizer, has outlined the plans for work and members were assigned to different districts. The American Family Almanac, getting new subscribers and renewal subscriptions for Proletarec, and new members for the branch is being pushed in this drive. With the cooperation of every member, good results can be accomplished.

Our JSF branches and lodges affiliated with the Educational Bureau in Western Pennsylvania held a very successful conference recently. Plans for an agitational tour accompanied with a speaker were mapped out for the different districts. Comrade Terchel reports that this work will begin early in the Spring. The executive committee at its meeting last Friday assured them their fullest cooperation.

The announcement for our Play-Writing Contest, sponsored by the Educational Bureau has recently been published again. Let's hope that those talented to write plays are busy preparing their manuscripts. Good short plays and skits are scarce and much in demand. Try to write something that you think would be interesting for our stages.

Sunday, December 16, a joint membership meeting of all Socialist branches within the Lawndale district will be held at the office of Spravednost, 2536 S. Kedzie Ave., at 9 A. M. The importance of our future work for the Party necessitates that our members be present.

"GRAVEYARD STEW"

